

Býurokrat / satiriki hekaýa

Category: Hekaýalar, Kitapcy, Satiriki hekaýalar

написано kitapcy | 23 январа, 2025

Býurokrat / satiriki hekaýa BÝUROKRAT

Kabinetimde ýeke özüm ýaňy bir gyzyşyp işläp otyrdym. Bölümiň redaktory çagyýar diýdiler. Alajyň näme, haýal etmän bardym. Ol hemişekileri ýaly, öwrümlü gürrüň edip oturmady.

– Býurokrat hakynda felýeton ýazmaly, özem gyssagly. Hawa, şahyr Maýakowskiň dili bilen aýtsak, býurokratizmi möjek bolup çeynemeli. Muny bizden döwür talap edýär, düşnüklimi, döwür! Ýöne gyssagly diýsem, çig-çarsy bir zat getirip, janyma dert bolaýmagyn, işiňe gaty jürje bolgun – diýip, sargady.

– Dogry aýdýaň, başlyk. Olary çeynemeli – diýip, men çykyp gitdim.

Mesele aýdyň, ýöne býurokraty nireden tapmaly?? Onuň maňlaýynda "býurokrat" diýlen ýazgy ýok ahyryn. Sen býurokratmy diýibem hiç kimden sorap boljak däl, soranyňda kim aýtjak diýsene. Gaýtam olar al petiňden alarlar. Ýok, onuň başga ugruny tapmaly. Aslynda býurokrat kim, onu nädip tapmaly? Sözlüğe seretdim. Öz işine formal çemeleşip, süýrenjeňlige ýok berýän wezipeli adama býurokrat diýilýän eken.

Be, allajanlarym, beýle adamy men niresen tapyp bilerkäm?! Wezipeli adamlar işden pyzylýança nemed-ä, birhili... Aý, özüňiz düşüňänsiňiz-le. Redaktor-a meniň iki aýagymy bir gonja sokdow. Nätsemkäm? Oturanyň bilen býurokrat üstüňe gelmez, gitmeli, gözlemeli. Ýola çykdy, gaýda-gaýmalaşyk, her kim öz işi bilen gümra. Maňa seredýänem ýok. Şu adamlar içinde-de

býurokrat bardyr welin, tanap bolanok-da!

Ynha, şu gelyän gözi gara äýnekli adamyň býurokrat bolaýmagy ähtimal. Dünýä göwni ýetmeýän ýaly, tumsugyny dik ýokary tutup gelyär. Onuň ýognas göwresi, özünden ep-esli öňe çykyp duran pöwhe garny, elindäki ýel berlen meşik ýaly çişik sumkasy meni oýlandyrdy. Hakyky býurokratyň özi, ine, şu bolsa gerek. Wiý, býurokrat näme, hökman ýognas adam bolmalymyka?! O barada sözlükde hiç zat aýdylmandyr-a. Gel, bagty synap göreýin. Hälki bir ýöne tanyşlyk açmak üçin habar gatyp görmeli diýen netijä geldim.

– Agam, bagyşlaň! Häzir sagat näçe bolduka, bileňzokmy?

Ol gözündäki äýnegini aýyrdy-da, ilki bilen maňa seretdi, soňra goşaryndaky altyn sagadyna. Onuň sesem birhili özi ýaly ýognasdy.

– Baş manady kem on bir – diýip, ol ernini bir gulaç edip ýylgyrdy. Gyzyň dişleri günüň nuruna hasam öwşün atdy. Soňra ol elindäki äýnegini oklap gapdy-da:

– Belki, äýnek satyn alarsyň, importnyý – diýip, sumkasyny dörjeläp başlady.

Men onuň ýanyndan ýumlugaýdym. Ol býurokrat däl-de, hakyky alyp-satar peýdakeş bolmaly. Näme, üýşüp ýatan býurokrat bardyr öýdýäňmi diýsene, olary köçeden tapar ýaly. Öz-özüme igendim.

Gel, gowusy, yza galak önümçilik kärhanalarynyň birine baryp göreýin. Şo ýerden hökman taparyn. Haýal etmän gitdim bir fabrige. Hernä direktor ýerinde eken.

Direktoryň kabulhanasynda oturan sekretar gyz meniň bilen göwünli-göwünsiz salamlaşdy. Has dogrusy, ol meniň keýpime sogan dogrady.

– Başlyk häzir sizi kabul edip bilmez, ýanyma hiç kimi goýbermäň diýdi.

Be, näme etsemkäm? Direktoryň işigindäki ýazga gözüm düşdi. Hepdäniň şu günü, hut şuş-şu wagty onuň kabul etmeli wagty eken-ä. Ine býurokratyň biri. Ýok, men muny sypdyrmaryn.

– Ýazylygy bolanda näme, *haýsy bir ýazylyan zat ýerine ýeririlýär?* – diýip, sekretar gyz meniň sowalyňa sowal bilen jogap berdi.

Direktory görmän gitmejegim çynymdy. Iň bolmanda býurokratyň ýüzüni bir göreýin diýip, hasam içim byjyklady. Ahyry bardym-aý, ýaňkyň ýanyna. Wiý, bu-ha bir çepiksije hor adam eken. Bu adamy iş-ä beýle igledýän däl-dir, muny eýikdirmeýän gürrüb

bolaýmasa, baý, ýaňraýar-aý zaluwat. Edil eňegine jaň dakylan ýaly-da. Ony eýtjek, muny beýtjek diýip, agzynda aş gatyklady birsellem. Özem gaty sypjyk eken, ähli günäni çig mal bilen üpjün edýän beýleki kärhanalaryň üstüne syrykdyryp otyr. Baý, bir zeýrenmek zeýrend-ow. Sähel ýöwselräk bolsaň, aglatjagam zaňnar. Özümiň žurnalistdigimi aýdyp, fabrigiň näme üçin beýle lagar düşendigini soranymda welin, onuň birhili keýpi gaçan ýaly boldy. Önümçilik görkezijileriniň ýerine ýetirilişi barada anyk maglumatlary aldym. Onuň hasam ysgyny gaçdy. Men bellik eden kagyzlarymy direktoryň öňünde goýdum-da:

– Başlyk aga, bagyşlaň welin, şu zatlaryň dogrulygy barada, ynha, şujagaz ýerik gol çekip beräýseňiz, kyn görmeseňiz redaktorymyzam bir töwra adamdyr, ynanmaz. Hawa, biziňem günümüz aňsat däl – diýip, ýalbaryjy äheňde gürledim.

Direktoryň gany gyzdy öýdýän. Gözüni alardyp, maňa seretdi. Çyrşaşdyryp gol çekdi-de, oturgyjyny şakyrdadyp ýerinden turdy. Seýfiniň agzyny açyp, möhürini aldy.

– Başlygyňyz size ynanman möhüre ynanýan bolsa, ine, size möhür, muny az görseňiz, ine, ýene biri.

Ol gaharyna elindäki möhüri iki gezek patlatdy, kagyzy gahar bilen öňüme oklap goýberdi.

– Başlygyňyz-a, inim, barypýatan býurokrat eken.

Edil gyzyl halka el ildiren ýaly, men möhürlü kagyzy garbap aldym-da, epleşdirip jübüme saldym. Başlygyň ýumşuny bitirenime begendim.

"Be, ýogsa-da, ýaňky direktor bölümimiziň redaktoryna barypýatan býurokrat diýdi welin, hut başlygymyzyň özi hakda ýazyp, baş redaktormyza eltäýsem nähili bolarka?" diýip, men gidip barşyma içimi geplettdim. "Aý, aňkaw, öz başlygyň hakynda ýazyp, sen onsoň ony nädip çykartjak" diýip, kimdir biriniň igençli sesi gulagyna eşidilen ýaly boldy. Ýaltaklap töweregime seretdim. Hiç kim ýok. Diýmek, *bu ses meniň içki duýgymyň sesi bolmaly.*

Täçmämmet JÜRDEKOW. Satiriki hekaýalar